

Elina Kļaviņa
biedrības Tēvi vadītāja

Biedrības galvenā misija ir rūpēties par to, lai atgrieztu tēvus ģimenē un bērnu audzināšanā, kas samazina vardarbību pret sievietēm, kā arī uzlabo tēvu veselību un labklājību.

2014. gadā mediju aģentūras Inspired vadītāju Kārli uzrunāja centrs Dardedze, kas tolaik istenoja projektu par tēvu grupām, kurā bija paredzēta plaša sociālā kampaņa medijos. Kārlis iedegās par šo ideju un vēlējās to atbalstīt ilgtermiņā. Darbā pieņēma projekta vadītāju Elīnu, kura kopš tā laika strādā tikai pie biedrības projektiem. Pirmā komandas kampaņa bija “Būt par tēvu – tā ir māksla” – pēc veiksmīgi aizvadīta projekta radās ideja dibināt biedrību ģimenes atbalstam Tēvi. Biedrība ir ceļā, lai kļūtu par sociālo uzņēmumu, jo piedāvā arī maksas pakalpojumus – tēvu grupas un lekcijas par tēmām, kas saistītas ar bērniem.

Biedrība ir veikusi divus pētījumus par tēva lomu no antropoloģiskā viedokļa – pirmais pētījums attēloja to, kā sabiedrība redz tēva lomu ģimenē, un otrais pētījums fokusējās uz šķirtajiem tēviem, kas īpaši piesaistīja vīriešus. Elīna norāda, ka šis ir piemērs, ka vienlīdzība ir ne tikai feministu, bet katru cilvēku skarošs jēdziens.

Pētījumu rezultātā antropologi izveidoja ģimenes kognitīvo sistēmu. Sistēma rada priekšstatu par ģimenes tēlu Latvijā – ir

<http://tevi.lv/en/>

ģimenes kodols, kas sastāv no mammas un bērniem, un ir apkārt riņķojšie “brīvie aģenti” tēvi, daži no kuriem palīdz mammām: “Es palīdzu sievietei, aizvedot bērnu uz dārziņu”, vai “Es palīdzu sievietei, pieskatot bērnu, kamēr viņa ieiet dušā”. Šāds lomu sadalījums mainās un biežāk bērnu audzināšanas loma tiek sadalīta vienmērīgi, taču joprojām sabiedrība uzskata, ka māte vienmēr būs tuvāka savam bērnam.

Latvijā ir augstākā jaundzimušo un māšu mirstība Eiropā – pastāv pētījumi, ka tam ir korelācija ar tēvu iesaisti bērna audzināšanas procesā. Gadījumā, ja tēvs neiesaistās bērna audzināšanā, 100% atbildības par bērnu nonāk uz mātes pleciem – sievietei neatliek laika un enerģijas rūpēties par sevi. Ja tēvs ir aktīvs ģimenē, viņš palīdz rūpēties par mātes veselību un labklājību, turklāt lielāka tēva iesaiste uzlabo bērna pašsajūtu un pašapziņu. Amerikas pētījumi norāda uz to, ka, piedaloties dzemdību un mazuļa audzināšanas procesā, tēvu veselība uzlabojas un samazinās iesaistīšanās noziedzībā – cilvēks kļūst jutīgāks un izprot zīdaiņa vēlmes.

Visspīlgtākās atšķirības ir starp rietumu un austrumu kultūrām, kā, piemēram, islāma kultūru, kur bērns ir svarīgāks vīrietim, un māte ir “inkubators”, kamēr pie mums tēvs ir

“Bija tāds vecums vai personības stāvoklis, kurā tu zini kā ir pareizi. Pēc šiem četriem gadiem es pilnīgi droši zinu, ka es nezinu kā ir pareizi.”

– ELĪNA

“donors”, un bērns ir tuvāks mātei. Ziemeļvalstīs esot novērots manāms progress šo lomu izlīdzināšanai, kamēr Latvijā joprojām pastāv izteikts mīts par mātes instinktu. Šis īpašās attiecības eksistē, bet ar instinktu tam esot maz sakara, izskaidro Elīna.

Biedrība Tēvi darbojas kā daļa no starptautiskās Mancare programmas, veicinot vīriešu iesaisti un vienādu pienākumu sadali ģimenē. Biedrība atbalsta arī viendzimuma pārus un iespējas tiem adoptēt bērnus.

5 DZIMUMU LĪDZTIESĪBA

